

saaledes, at det er en ganske overordentlig vigtig og betydningsfuld Sag, som det gælder for os om at faa ført igennem. Jeg kan ogsaa rette en Tak til den højtærede Kultusminister for godt Samarbejde i denne Sag. Der er maaske enkelte, som have ment, at Ministeren paa flere Punkter kunde have strakt sig videre, end han har gjort i denne Sag, men jeg for mit Vedkommende sætter mere Pris paa, at en Minister aabent og ærligt siger, at han ikke kan være med til saadanne Ændringer, som han ikke anser for rigtige, fremfor at han slaar af paa Punkter, som han ellers ikke ønsker at spare paa, derved gør et Forslag daarligere og siden nødes til at overskride den bevilgede Sum. Jeg tror, at naar vi sammen med den højtærede Kultusminister ere naaede til et saa smukt Resultat i denne store Sag, er det, fordi den staar for os som saa vigtig, at den absolut maa gennemføres.

Som Ordfører har jeg ønsket, inden denne Sag forlader Rigsdagen, at give en Oversigt over Sagens tidligere Historie. Det er klart, at en saadan Oversigt vil komme til at staa for Ordførerens Regning til en vis Grad, da de enkelte Udvalgsmedlemmer ikke kunne kontrollere de historiske Oplysningers Rigtighed noget nærmere. Naar jeg har ønsket at give en saadan historisk Oversigt over Sagens Gang, er det ikke blot af ren historisk Interesse, men ogsaa for at man derigennem kunde undgaa, at Sagen skulde strande paa nogle af de Skær, som den tidligere er strandet paa, men desuden for at vise, at det er ganske urigtigt, naar det tidligere er blevet fremhævet, at det var Venstre, særlig Venstre i Folketinget og dettes Landborepræsentanter, som ikke ønskede at fremme denne Sag. Det fremgaar ganske klart og tydeligt, at hver Gang denne Sag har været for, har det Udvalg, som har været nedsat om Sagen, bestemt udtalt sig for, at det var en Sag, der i og for sig burde fremmes, men at det ikke kunde ske paa Grundlag af noget af de Forslag, som tidligere have foreligget. Sagen strandede tidligere paa flere væsentlige Punkter. Lægerne have staaet uenige om Sagens endelige Ordning, og dernæst have tidligere Højreministre knyttet Sagen sammen med ganske uvedkommende militære Spørgsmaal. Endelig er Sagen ogsaa strandet derpaa, at de Planer, som tidligere have været fremme, have været af en saadan Art og saa lidet gennemtænkte, tror jeg at turde sige, at hvis man vilde have frem-

met dem, vilde det have vist sig, at man var kommen til meget betydelige Udgifter og til langt at overskride de bevilgede Beløb.

Jeg skal imidlertid ikke dvæle længere ved Fortiden i denne Sag, det behøves ikke, men derimod gaa over til Fremtiden. Inden vil jeg dog bemærke, at, som det vil ses af Betænkningen, har Sagen været Genstand for Behandling i ikke mindre end 3 Kommissioner og sidste Gang i ikke mindre end 3 Aar. Der er 6 Gange fremsat Lovforslag om Sagen af 4 forskellige Kultusministre og udarbejdet ikke mindre end 47 forskellige Planer, og da Sagen har staaet paa omtrent i 30 Aar, er det ikke for tidligt virkelig at fremme den nu.

En af Grundene til, at det vilde være heldigt, om Sagen nu blev fremmet, er den, at det har vist sig, at det gaar med denne Sag som med andre, at jo længere man opsætter den, jo mere vokse de dermed forbundne Udgifter og det i en temmelig stærk Grad. I 1891 skulde Hospitalet m. m. koste 4,650,000 Kr., i 1895 5,759,000 Kr., i 1900 6,976,000 Kr., og nu er det foreslaaet til 7,450,000 Kr. Nu tænker jeg, at den højtærede Kultusminister vil hævde, at det Forslag, som er fremsat i Aar, er billigere end det, som er blevet fremsat i 1900, og heri har han for saa vidt Ret, at selve Forslaget til Hospitalet er 78,000 Kr. billigere end det tidligere Forslag, men paa den anden Side er der nu opført Bygninger til to læggevindskabelige Institutioner, som ikke vare opførte i det tidligere Forslag, saa Hovedsummen bliver absolut dyrere, og jeg tvivler ikke paa, at hvis vi ikke faa Forslaget gennemført i Aar, vil der til næste Aar komme Krav frem om ny videnskabelige Anstalter og ny Afdelinger paa Hospitalet, saa at de dermed forbundne Udgifter vilde vokse i endnu højere Grad. Til disse her anførte Summer maa lægges endnu en Sum, nemlig den, Rigsdagen i sin Tid har givet for Erhvervelsen af Grunde paa Fælleden, nemlig 650,000 Kr. Naar man gennemlæser denne Sags Historie, vil det ses, at Rigsdagen allerede for adskillige Aar siden bevilgede 650,000 Kr. for et Areal af 35 Tdr. Land paa Fælleden; ikke desmindre opnaaede man, da Sagen endelig blev realiseret, kun 20 Tdr. Land. Men disse 650,000 Kr. maa lægges til den samlede Sum. Naar man dernæst endvidere hertil lægger den Sum, som medgaar til Inventar, ca. 590,000 Kr., vil man se, at den samlede Udgift bliver mellem 8 og 9 Mill. Kr. Det er en meget stor